

โครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยสภาพพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เป็นพื้นที่ลอนเนินและลาดเขามีร่องน้ำ ลำคลองสายเล็กน้อย ที่มีความยาวไม่มากมีความลาดชันสูง ในฤดูฝนน้ำมีปริมาณมาก ไหลแรง ในฤดูแล้งน้ำมีปริมาณน้ำน้อย ทำให้ตลิ่งสูงชัน และทุกสายไหลลงสู่แม่น้ำจันทบุรี ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยเฉพาะการทำสวนไม้ผล

เมื่อปี ๒๕๒๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริว่าในอนาคตจะมีการขยายการทำสวนผลไม้เพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก ถึงแม้จังหวัดจันทบุรีจะมีปริมาณฝนมาก จำนวนวันที่ฝนตกกว่าครึ่งปี จนเกิดน้ำไหลหลากท่วมจังหวัดจันทบุรีเป็นประจำ แต่ฤดูแล้งจะขาดน้ำ โดยมีแนวทางให้สร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเป็นระยะๆ ในลำธาร ลำคลองตามร่องเนินในรูปร่างพลง เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร ลดปริมาณน้ำในแม่น้ำจันทบุรี และป้องกันน้ำท่วมในอนาคต และได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จัดซื้อที่ดินสวนไม้ผล ซึ่งมีลำคลองพาดผ่านพื้นที่ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑๐๙ ไร่ เพื่อเตรียมวางโครงการพัฒนาก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กไว้เป็นตัวอย่าง

ต่อมาปี ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริให้ตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาไม้ผลไว้เป็นตัวอย่างในการประกอบอาชีพแก่ราษฎร และสร้างแหล่งน้ำไว้ในฤดูแล้ง โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสวนผลไม้ จำนวน ๖๐ ไร่ สระเก็บน้ำ จำนวน ๑๒ ไร่ และพื้นที่ว่างเปล่า จำนวน ๓๗ ไร่ เพื่อทำการศึกษาดูทดลองทางการเกษตร โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของกรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ฯ และได้รับการสนับสนุนจากกรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยและพัฒนาระบบการปรับปรุงดิน การส่งน้ำ และการปลูกไม้ผลตามหลักวิชาการ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมในการขยายผลให้ศูนย์ศึกษาฯ ได้เป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชนทั่วไปอย่างสมบูรณ์ มีหน่วยงานราชการต่างๆ ร่วมกันปรับปรุงศูนย์ศึกษาฯ ตามหลักบูรณาการ เพื่อให้เป็นศูนย์ศึกษาด้านเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ รวมถึงส่งเสริมการผลิตให้สามารถจำหน่ายได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนขยายผลให้ราษฎรนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์กลางเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อพัฒนาการเกษตรสู่ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานให้ไว้ นำไปปฏิบัติให้ครอบครัว ชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
๒. ให้บุคคลทั่วไปทั้งในและต่างจังหวัดได้ศึกษาหาความรู้ในระบบการผลิตที่รักษาความสมดุลย์ทางธรรมชาติตลอดถึง ระบบการรับรองคุณภาพและการตลาดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับจังหวัด

พื้นที่เป้าหมาย

ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่รวม ๑๐๙ ไร่ ตั้งอยู่ที่หมู่ ๘ บ้านทุ่งไตนด ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ห่างจากอำเภอมะขามไปทางทิศใต้ ประมาณ ๖ กิโลเมตร และห่างศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ตามเส้นทาง จันทบุรี-อำเภอเขาฉกรรจ์ ประมาณ ๑๖ กิโลเมตร

พื้นที่รอบศูนย์พัฒนาฯ ประกอบด้วย

- ๑) บ้านสองขนาน หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
- ๒) บ้านน้ำรัก หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
- ๓) บ้านสันตอ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
- ๔) บ้านท่าหลวงบน หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
- ๕) บ้านท่าหลวงบน หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
- ๖) บ้านท่าหลวงบน หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
- ๗) บ้านท่าระม้า หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
- ๘) บ้านทุ่งไตนด หมู่ที่ ๘ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี